Instruccions generals:

A les respostes se valoraran els següents aspectes: adequació i coherència del contingut; argumentació suficient i clara de les idees exposades; rellevància dels elements de judici aportats; capacitat de síntesi i capacitat d' anàlisi; claredat i ajust a l'extensió; precisió i adequació del vocabulari; correcció gramatical i ortogràfica. A cada pregunta s'indica la seva puntuació. El temps per fer l'examen és de 90 minuts. L'examen s'ha de contestar en bolígraf blau o negre. No se pot utilitzar cap altre material.

Bloc 1: Comunicació. Text periodístic (4 punts). Llegeix atentament el text i respon les qüestions formulades.

L'informe Qustodio de l'any 2024 presentat a Barcelona constata l'auge del ChatGPT

EL TÍTOL OCUPARIA AQUEST ESPAI. NO HI APAREIX PERQUÈ L'HEU DE PROPOSAR A LA PREGUNTA 1.

Les dades de l'informe demostren objectivament que gairebé la meitat dels pares es penedeixen de l'edat a què van donar el mòbil als seus fills, ja que ara és impossible tornar a enrere.

L'informe de Qustodio revela els hàbits digitals dels nens i adolescents espanyols a partir de l'ús que fan de les pantalles. Una de les seves activitats favorites és mirar vídeos a YouTube. Però el que causa més addicció són les xarxes socials. TikTok és la que els absorbeix més. En segon lloc hi ha Instagram. També ha remuntat l'ús de videojocs i OpenAI (Chat GPT), que ha augmentat la seva popularitat un 9% l'últim any.

La intel·ligència artificial s'ha convertit en una eina quotidiana dels alumnes a l'hora de portar a terme les tasques escolars a casa seva, ja que amb un baix cost i un mínim esforç resol la major part de les tasques encomanades a les escoles. Això és una novetat mai no vista fins ara.

La principal conclusió de l'informe és que la intel·ligència artificial ha entrat en el dia a dia dels nens i adolescents com una eina de suport per fer les tasques escolars. El ChatGPT va ser el setè web més utilitzat pels menors espanyols el 2024, cosa que suposa una pujada de 12 llocs en el rànquing de popularitat respecte a fa un any.

L'informe detecta un ús excessiu de les pantalles per part del jovent i un alt grau de penediment dels pares, que es lamenten de l'edat en què facilitaren aquests dispositius als seus fills. La majoria de nois joves reben el seu primer mòbil als 12 anys, però només una de cada cinc famílies creu que és l'edat adequada. Gloria R. Ben, psicòloga que col·labora amb Qustodio, va emfatitzar durant la roda de premsa la importància que els pares subscriguin un contracte d'ús del mòbil amb els fills sobre la base no de controlar-los, sinó de protegir-los, respectant els seus gustos i interessos sempre que no suposin un risc, però supervisant alhora què veuen, què comparteixen i amb qui es relacionen per xarxes socials o a través de videojocs.

Mayte Rius, *La Vanguardia,* 22/01/2025, (adaptació)

1. Posa un títol que reflecteixi el sentit del text. Raona'l (màxim 3 línies) (1 punt).
2. Determina i justifica l'estructura del text (1 punt).
3. Fins a quin punt facilita la tasca educativa l'ús de la intel·ligència artificial? Creus que s'hauria de regular o controlar? (de 175 a 200 paraules) (2 punts)

Bloc 2. Sociolingüística (3 punts). Heu de triar i respondre **només una de les quatre opcions.**

a) Les llengües de la península Ibèrica.

b) Definició de llengua estàndard. Tipus de varietats estàndard. L'estàndard català.

c) Escriu un diàleg entre dos personatges de zones geogràfiques diferents. Cadascun d'ells ha d'utilitzar els trets característics del seu geolecte (mínim 8 intervencions de cada personatge). Especifica quin geolecte empra cada personatge i marca els trets característics del seu parlar.

d) A partir d'aquest fragment de la "Llei de Normalització Lingüística de les Illes Balears", aprovada pel Parlament de les Illes Balears el 29 d'abril de 1986, contextualitza i reflexiona sobre l'actual ús de la llengua pròpia a les Illes Balears.

Article 2

1.-La llengua catalana és la llengua pròpia de les Illes Balears i tots tenen el dret de conèixer-la i d'usar-la.

2.-Aquest dret implica poder adreçar-se en català, oralment o per escrit, a l'Administració, als organismes públics i a les empreses públiques i privades. També, implica poder expressar-se en català a qualsevol reunió i desenvolupar en aquesta llengua les activitats professionals, laborals, polítiques, sindicals, religioses i artístiques; així com rebre ensenyament en català i rebre-hi informació a tots els mitjans de comunicació social.

3.-Les manifestacions en llengua catalana, en forma oral o escrita, pública o privada, produeixen plens efectes jurídics i de l'exercici d'aquest dret no pot derivar cap requeriment de traducció ni cap exigència dilatòria o discriminatòria.

4 .-Ningú no podrà ésser discriminat per raó de la llengua oficial que empri.

5.-Les modalitats insulars de la llengua catalana seran objecte d'estudi i protecció, sense perjudici de la unitat de l'idioma.

Bloc 3: Literatura (3 punts). Heu de triar i respondre **només una de les quatre opcions.**

a) La narrativa modernista: Víctor Català.

b) La literatura de postguerra: Mercè Rodoreda.

c) Explica quines són les principals característiques de la literatura de Llorenç Villalonga a partir d'aquest fragment:

> El barri és venerable, noble i silenciós, amb carrers estrets i cases amples, que semblen deshabitades. Entre les volades dels casals, el cel fa vibrar el seu blau lluminós com una llançada. L'herba creix entre les juntes de les pedres, amples com lloses. Rompen el silenci, de tard en tard, remors de campanes. Pel barri, no hi passa ningú. «Els veritables habitants d'aquests carrers són els gats», ha dit Santiago Rusiñol. Mallorca és un país privilegiat per als éssers gatescos. El gat exigeix silenci, ordre i netedat, com un filòsof escolàstic: els renous del món no el deixarien meditar. Els gats i els canonges guarden analogies. Així han triat el mateix barri. L'aristocràcia, la burgesia, també anhelen reposar. L'escenari és apropiat. No descriuré una vegada més el que és una antiga casa mallorquina; poc més o menys, el mateix que una de lleonesa o catalana. Bells quadres en els quals, de sobte, no es veu què hi ha pintat; cadires de repòs i llits barrocs, amb cortinatges de domàs. Aquests llits tenen molts de matalassos: s'hi dorm molt bé.
>
> Llorenç Villalonga, *Mort de dama*

d) Explica quines són les principals característiques de la literatura de Joan Salvat-Papasseit a partir del seu poema "Drama en el port".

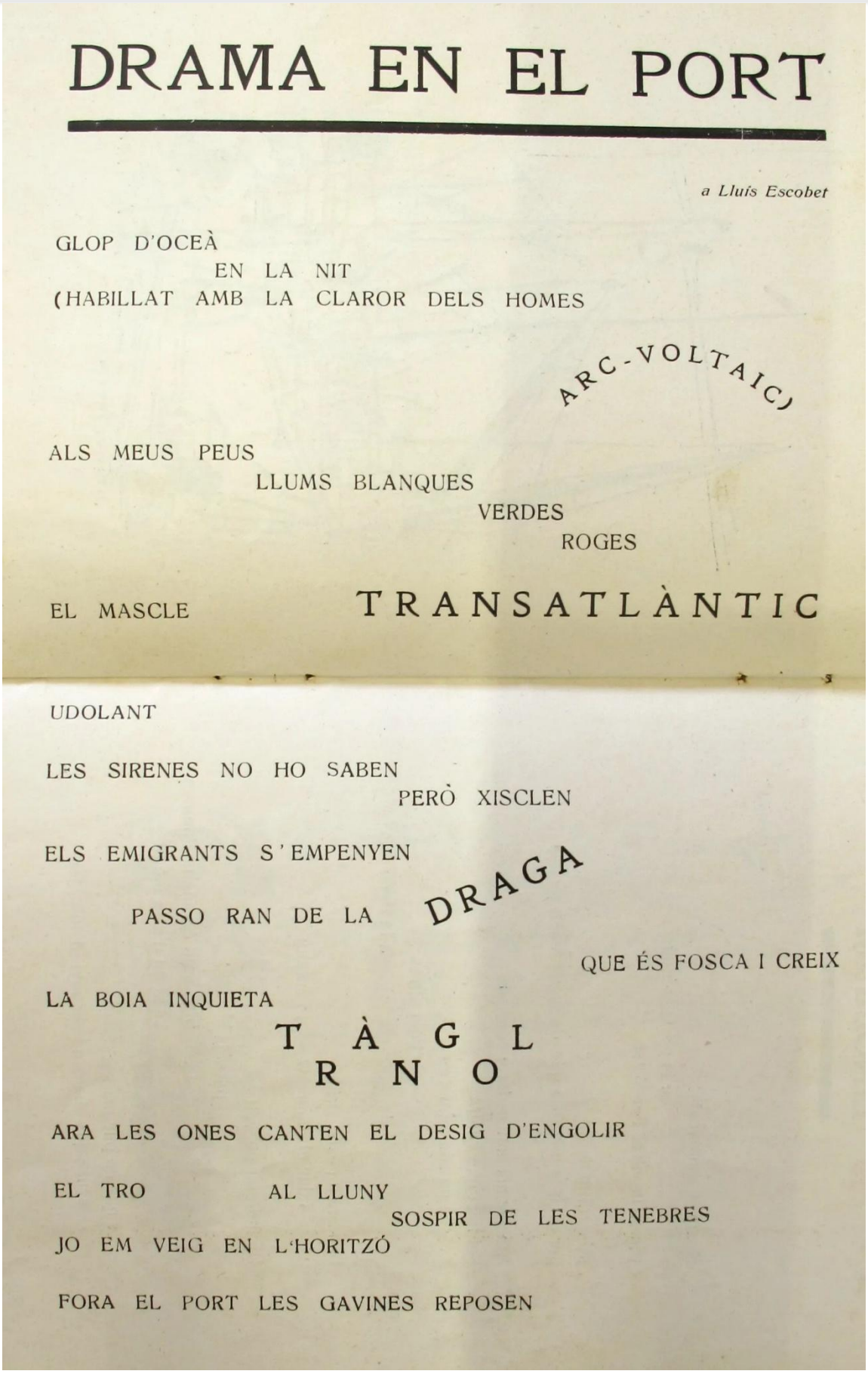

DRAMA EN EL PORT

a Lluís Escobet

GLOP D'OCEÀ
EN LA NIT
(HABILLAT AMB LA CLAROR DELS HOMES
ARC-VOLTAIC)
ALS MEUS PEUS
LLUMS BLANQUES
VERDES
ROGES
EL MASCLE TRANSATLÀNTIC
UDOLANT
LES SIRENES NO HO SABEN
PERÒ XISCLEN
ELS EMIGRANTS S'EMPENYEN
PASSO RAN DE LA DRAGA
QUE ÉS FOSCA I CREIX
LA BOIA INQUIETA
T À G L
R N O
ARA LES ONES CANTEN EL DESIG D'ENGOLIR
EL TRO AL LLUNY
SOSPIR DE LES TENEBRES
JO EM VEIG EN L'HORITZÓ
FORA EL PORT LES GAVINES REPOSEN